

Měnový forward (FX forward) – nákup cizí měny

Definice kontraktu:

Kontrakt je založen na nákupu/prodeji jedné měny za jinou měnu v budoucnu za předem dohodnutý kurz. Vypořádání obchodu tedy proběhne forwardovou valutou (zpravidla delší než 2 pracovní dny od data sjednání obchodu).

Základní účetní zápisy:

Dle Zákona o účetnictví č. 563/1991 Sb. je dle §27 o derivátech účtováno v reálné hodnotě. Postupy účtování jsou blíže upraveny ve Vyhlášce č. 500/2002 Sb., v Českém účetním standardu pro podnikatele č. 009 (který se však odkazuje na Vyhlášku č. 501/2002 Sb. a České účetní standardy pro finanční instituce).

Příklad:

Společnost se rozhodla 8.2.2013 nakoupit 100 000 USD u společnosti AKCENTA CZ s vypořádáním k 8.3.2013, aby si zajistila budoucí devizový kurz. Dohodnutý (forwardový) kurz činil 20,350 Kč/USD, aktuální spotový devizový kurz ke dni uzavření (vyhlášený ČNB) činil 20,365 Kč/USD.

Shrnutí podmínek měnového forwardu z pohledu společnosti:

	Typ transakce	Datum vypořádání	Sjednaný devizový kurz	Částka cizí měny
Nákup cizí měny	forward	8.3.2013	20,35 Kč/USD	100 000 USD

Přehled devizových kurzů:

Datum	Devizový kurz ČNB	Poznámka
8.2.2013	20,365 Kč/USD	datum uzavření
28.2.2013	20,60 Kč/USD	datum účetní závěrky
8.3.2013	20,80 Kč/USD	datum vypořádání

Účetní zachycení produktu:

Pro zachycení účetních operací byly použity syntetické účty v členění podle postupů účtování pro podnikatele. V roce 2013 byla vymezena pouze směrná účtová osnova a volba a definice příslušných

syntetických účtů je v pravomoci účetní jednotky. Korunový ekvivalent dolarové části transakce představuje fakticky podrozvahovou pohledávku, korunová část transakce naopak podrozvahový závazek.

Den uzavření transakce 8.2.2013:

V den uskutečnění transakce dochází k zachycení budoucích pohledávek a závazků z devizového forwardu na podrozvahové účty. Jednotlivé podrozvahové účty by měly být definovány v účtovém rozvrhu společnosti. V našem případě budou účetní zápisy například následující:¹

MD 751 Pohledávky z devizových forwardů	(100 000 USD) 2 036 500
Dal 790 Pomocné účty	(100 000 USD) 2 036 500
MD 790 Pomocné účty	2 035 000
Dal 752 Závazky z devizových forwardů	2 035 000

Vypořádání kontraktu – 8.3.2013:

Varianta I – mezi dnem uzavření transakce a dnem vypořádání není den účetní závěrky

K datu vypořádání byl kurz ČNB 20,80 Kč/USD. Společnost realizovala zisk z uzavřeného měnového forwardu ve výši 45 000 Kč ($100\,000\text{ USD} * (\text{aktuální ČNB kurz } 20,80\text{ Kč/USD k datu vypořádání} - \text{dohodnutý forwardový kurz } 20,35\text{ Kč/USD})$). Účtování bude následující:

MD 221 Bankovní účty (USD)	(100 000 USD) 2 080 000
Dal 221 Bankovní účty (Kč)	2 035 000
Dal 667 Výnosy z derivátových operací	45 000

Forward je zároveň odúčtován z podrozvahy:²

MD 790 Pomocné účty	(100 000 USD) 2 036 500
Dal 751 Pohledávky z devizových forwardů	(100 000 USD) 2 036 500
MD 752 Závazky z devizových forwardů	2 035 000
Dal 790 Pomocné účty	2 035 000

¹ Podrozvahové zápisy nejsou z pohledu Vyhlášky č. 500/2002 Sb. vyžadovány, nicméně pro účely sestavení účetní závěrky je nutné významné podrozvahové expozice zveřejnit v příloze účetní závěrky.

² Nepovinné, viz poznámka pod čarou 1

Varianta 2 - mezi dnem uzavření transakce a dnem vypořádání je den účetní závěrky

Den účetní závěrky

Pokud by společnost měla datum účetní závěrky přede dnem vypořádání kontraktu (např. 28.2.2013), je nutno účtovat k rozvahovému dni o reálné hodnotě derivátu. V případě kdy by reálná hodnota kontraktu k rozvahovému dni byla stanovena jako kladná ve výši 42 952 Kč,³ účetní zápis by byl následující:

MD 373 Pohledávky z pevných termínových operací	42 952
Dal 667 Výnosy z derivátových operací	42 952

Pokud by reálná hodnota kontraktu byla pro společnost záporná ve výši 42 952 Kč, společnost by realizovala ztrátu a účetní zápis by byl následující:

MD 567 Náklady z derivátových operací	42 952
Dal 373 Závazky z pevných termínových operací	42 952

Rovněž je třeba přecenit na podrozvaze dolarovou část transakce devizovým kurzem k datu účetní závěrky. Pokud by byl k datu účetní závěrky kurz ČNB 20,60 Kč/USD, Společnost by účtovala v podrozvaze o přecenění dolarové části transakce ve výši 23 500 Kč (100 000 USD * 20,60 Kč/USD - 100 000 USD * 20,365 Kč/USD) na výslednou hodnotu 2 060 000 Kč.

MD 751 Pohledávky z devizových forwardů	23 500
Dal 790 Pomocné účty	23 500

Den vypořádání kontraktu

Z celkového (zde kladného) výsledku transakce ve výši 45 000 Kč již bylo 42 952 Kč účtováno do výsledku hospodaření předchozího účetního období (uvažujeme zde variantu, kdy k datu účetní závěrky měl derivát kladnou reálnou hodnotu), proto se nyní do výsledku hospodaření doúčtuje rozdíl, tj. 2 048 Kč.

MD 373 Pohledávky z pevných termínových operací	2 048
Dal 667 Výnosy z derivátových operací	2 048

Vypořádání forwardu:

MD 221 Bankovní účty (USD)	(100 000 USD) 2 080 000
Dal 221 Bankovní účty (Kč)	2 035 000
Dal 373 Pohledávky z pevných termínových operací	45 000

³ Reálnou hodnotu derivátu k datu účetní závěrky je nutné stanovit (viz např.

http://cs.wikipedia.org/wiki/Forwardov%C3%BD_kontrakt)

Forward je zároveň odúčtován z podrozvahy:⁴

MD 790 Pomocné účty	(100 000 USD) 2 060 000
Dal 751 Pohledávky z devizových forwardů	(100 000 USD) 2 060 000
MD 752 Závazky z devizových forwardů	2 035 000
Dal 790 Pomocné účty	2 035 000

Zdanění:

Zdanění derivátů obecně vychází ze zaúčtování.

Den uskutečnění transakce

Ke dni uskutečnění transakce nevznikají žádné dopady do základu daně z příjmů právnických osob.

Přecenění, den účetní závěrky a vypořádání kontraktu

Přecenění měnového forwardu zůstává v základu daně, tzn. představuje zdanitelný výnos nebo daňový náklad.

Dle výkladu Generálního finančního ředitelství kurzové zisky nebo ztráty (i nerealizované), které vznikly ke dni účetní závěrky nebo vypořádání transakce, vstupují do základu daně z příjmů společnosti.

⁴ Nepovinné, viz poznámka pod čarou 1